

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Mattheüs 27, 39 - 44
Middagdienst

Broeders en zusters,

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Zingen : Gezang 171 : 1 en 2**
- 4. Gebed voor de opening van het Woord**
- 5. Schriftlezing : Mattheüs 27 : 27 - 44**
- 6. Zingen : Psalm 28 : 1 en 4**
- 7. Tekst : Mattheüs 27 : 39 - 44**
- 8. Zingen : Psalm 22 : 3 en 6**
- 9. Geloofsbelijdenis van Nicea**
- 10. Zingen : Gezang 91**
- 11. Dankzegging en gebed**
- 12. Inzameling van de offergaven**
- 13. Slotzang : Lied 189 : 1 - 4**
- 14. Zegen**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

‘Ontmoetingen op weg naar het kruis’, dat was het thema voor de stille week. Een mooi thema. Ook hoop ik dat deze ontmoetingen met elkaar als broeders en zusters rondom dit thema echte ontmoetingen met elkaar waren. Als broeders en zusters die zich met elkaar verbonden weten door het geloof in de Here Jezus. En wat ik ervan heb meegekregen was dat ook zo. Ontmoetingen op weg naar het kruis. De ontmoeting met Herodius, Barabbas, Simon van Cyrene en de misdadiger aan het kruis. Ja, de Here Jezus is ze allemaal tegen gekomen op weg naar het kruis. Maar het waren niet allemaal ontmoetingen in de diepe zin van het woord. Want een echte ontmoeting is een ontmoeting van mens tot mens. Van hart tot hart. Maar daar was in deze gevallen lang niet altijd sprake van.

Hetzelfde kan gezegd worden van de mensen die in onze tekst naar voren treden als spotters van de Here Jezus. Kunnen we zeggen dat Christus ze echt ontmoet? Deze voorbijgangers, deze leiders van het volk en de misdadigers die naast Hem waren gekruisigd. Nee, weet u wie de Here Jezus hier aan het kruis ontmoet? Echt ontmoet? Hij ontmoet zijn Vader in zijn toorn. Zijn Vader die Hem heeft overgeleverd aan de duivel. Ik bedien u vanavond dan ook het Woord van God onder het volgende thema:

[Thema] De Zoon van God ontmoet de duivel in de spot van zijn omstanders.

Er zijn voorbijgangers. Mensen die uit Jeruzalem komen of die op weg naar de stad zijn. Ze herkennen de man die daar in het midden gekruisigd is. Want velen in het land kenden Hem. Misschien waren ze ooit nog vol respect tot Jezus genaderd. Maar van respect was nu niets meer te vinden. En waarom ook? Want wat hadden ze nu nog van Jezus te verwachten? Je, ooit was Hij een veelbelovend man. Een man die zieken genas en boze geesten verdreef. Ja, Hij schijnt zelfs mensen uit de dood te hebben opgewekt. Hij was een man die de moed had om de leiders van het volk de waarheid te zeggen. Hij had ook prachtige dingen beloofd. Dingen die Hij zou realiseren en waar ze vol verlangen naar hadden uitgekeken. Maar wat was zijn veelbelovend carrière in korte tijd in duigen gevallen. Van een gevierd man op wie velen hun hoop hadden gesteld was Hij neergestort tot een voorwerp van spot en machteloosheid. Ja, zo snel kan het gaan met een mens als hij zijn beloften niet waar maakt.

In het voetbal kennen we dat ook. Daar kun je ene dag de held zijn en je kunt je naam door iedereen horen roepen in het stadion. Maar als je een paar dagen later een enorme blunder maakt, waardoor het kampioenschap verloren gaat, dan wordt je door iedereen afgeschreven en uitgemaakt voor rotte vis. De teleurstelling over de niet uitgekomen verwachtingen worden door de voorbijgangers uitgeleefd op de Here. Op Jezus die in de ogen van de mensen zo weinig vechtlust, verzet en kracht had getoond. Waar was zijn kracht nu? Waar zijn grote daden? Uiteindelijk was deze Jezus blijkbaar toch maar een gewoon en sterfelijk mens.

En nu slaan ze de Here met zijn eigen woorden om de oren. ‘Jij was toch de man die de tempel kon afbreken en in drie dagen weer opbouwen?’ Dat had Jezus inderdaad gezegd. Maar dat Hij dat nu nog ooit zou doen, was wel zeer onwaarschijnlijk. Want moest je Hem daar nu zien hangen. Zijn handen vastgenageld. Hij kon zo nog geen vlieg weggagen. Laat staan de tempel waar zesenzeventig jaar aan was gebouwd in drie dagen weer opbouwen. Wie gelooft dat nu nog? Ja, wie gelooft nog iets van wat deze Jezus allemaal heeft gezegd. Uiteindelijk is het met Hem niet anders dan met al die andere mensen die zichzelf hebben voorgedaan als de Messias. Als de Redder van de wereld. Het zijn stuk voor stuk bedriegers. Ze dagen de Here Jezus uit, maar niet in het geloof dat Hij zijn woorden ooit nog waar zal maken.

En de uitdaging gaat nog verder. Want wij mensen lijken bijna zonder uitzondering een enorm vermogen te hebben om een ander precies daar te treffen waar het het meeste pijn doet. Ze spreken de Here Jezus aan op datgene waar Hij de afgelopen jaren al meeste strijd om heeft gevoerd. Zijn wonderen hadden veel lof geogst. Zijn tekenen hadden op iedereen indruk gemaakt. De woorden die Hij had gesproken waren woorden met gezag geweest. Maar Hij had ook vaak weerstand opgeroepen. Dat Hij zoveel prenties had gehad, was Hem vaak niet in dank afgenomen. Bijvoorbeeld dat Hij had gezegd dat Hij de weg, de waarheid en het leven was. Dat niemand tot de Vader kon komen dan door Hem. Dat zijn Vader in de hemel tot nu toe werkte en Hij daarom ook. Dat niemand gered kon worden als hij niet van zijn vlees zou eten. Dat was toch allemaal erg aanmatigend geweest. Zijn gaven waren groot, maar een beetje meer bescheidenheid zou Hem toch gesierd hebben. En daar pakken ze de Heer Jezus nu op met de woorden: ‘Als je de Zoon van God bent, red jezelf dan maar en kom van dat kruis af!’. Als je de Zoon van God bent. Wat wordt de Christus hier uitgedaagd! Uitgedaagd om

zich te bewijzen. Uitgedaagd om deze mensen, die zich nu zo stoer voelen dat ze het tegen Jezus van Nazareth op durven te nemen, voor altijd de mond te snoeren. Met één woord zou Hij kunnen laten zien dat Hij woorden geen lege woorden zijn geweest. Maar dat Hij inderdaad de Zoon van God is. Dat zijn woorden niet waren voortgekomen uit hoogmoed.

Maar Christus mag niet aan deze impuls toegeven. Hij mag zijn kracht en heerlijkheid niet tonen door deze mensen de mond te snoeren. Hij moet zijn kracht aanwenden om deze duivelse vernedering zwijgend te ondergaan. Hoewel Hij de leeuw uit de stam van Juda is, moet Hij doen of Hij een machteloos lam is. Wat moet dat moeilijk voor de Heiland zijn geweest. De misdadigers die naast Hem gekruisigd zijn, hebben niet de macht om van het kruis af te gaan. Zij kunnen niet anders dan zich schikken in hun lot. Maar de Heer Jezus heeft deze macht wel. Hij kan wel vluchten, maar mag niet vluchten als Hij zijn missie tenminste wil volbrengen.

Maar het zijn niet alleen de voorbijgangers die Hem bespotten. Ook de leiders van het volk dragen hun steentje bij. De hogepriesters, de schriftgeleerden en de oudsten van het volk. Dit zijn de mannen die de Schriften kennen. Die de profeten hebben gelezen. Die hele gedeeltes over de Messias uit het hoofd kunnen opzeggen. Dit zijn de mannen van wie toch verwacht mocht worden dat zij Jezus uit Nazareth als de beloofde Messias zouden hebben herkend. Maar de werkelijkheid is. Zoals de werkelijkheid in heel zijn leven al anders is geweest. De Schriftgeleerden en priesters zijn al die tijd het moeilijkst in beweging te krijgen geweest. Toen de wijzen uit het oosten waren gekomen om de Koning van de Joden te aanbidden, vertelden ze hen dat ze Hem in Bethlehem moesten zoeken. Maar zelf waren ze niet op weg gegaan om Jezus hulde te brengen. En toen Hij publiek ging optreden hebben ze Hem wel gevolgd. Ze hebben hun ogen en oren goed de kost gegeven, maar hun hart bleef hermetisch gesloten. En zo hebben ze het geheim van Christus nooit leren kennen. Want het geheim van Jezus Christus is niet ontdekken door het verstand. Het is met het geheim van Christus als met het geheim van de liefde. De liefde kun je niet werkelijk leren kennen door deze puur met je verstand te onderzoeken. De liefde kun je alleen maar echt leren kennen door je eraan over te geven. En zo kunnen we Jezus Christus alleen maar echt leren kennen door ons hart voor Hem te openen en ons aan Hem over te geven.

De leiders van het volk hebben deze stap nooit willen zetten. Ze hielden altijd afstand. En die afstand proeven we nu ook weer heel sterk in hun woorden. ‘Anderen heeft Hij gered, maar zichzelf redden kan Hij niet.’ Anders dan de voorbijgangers richten ze zich niet rechtstreeks tot de Heer. Het lijkt erop dat ze onder aan het kruis met elkaar stonden te praten. Natuurlijk wel zo hard dat de Heer het kon horen. Maar zonder zich tot Hem te richten. Ze kijken wel uit. Dat zou al te veel eer voor Jezus zijn. Je denkt toch niet dat zij, de leiders van Israël, deze Jezus nog een woord waardig keuren. Je denkt dat toch niet dat Christus zullen uitnodigen om nog één woord tot hen te spreken. Hij heeft al genoeg gezegd. Meer dan genoeg. Laat Hij nu alsjeblieft zwijgen. Als u zoiets zelf wel eens hebt meegemaakt dan weet u hoe vernederend het is, als mensen op zo’n manier kwaad spreken over je dat je het wel kunt horen, maar ze je niet de kans geven om je te verdedigen. Hun mening staat vast. Je bent afgeschreven en wat je ook zou willen zeggen. Ze hoeven het niet te horen. Ze willen het niet horen. Ze zijn klaar met je.

De afstand is ook te proeven in dat woord ‘anderen’. ‘Anderen heeft Hij gered’. Niet iets van ‘velen van ons hebt Hij gered. Nee, ‘anderen’. Ook hier is dus geen enkele verbinding tussen Jezus en de leiders.

Ook zij bespotten Christus in zijn schijnbare onmacht om zichzelf te redden. En dan gaan ze nog verder in hun duivels spel. Ze gaan spreken over ‘geloven in Jezus’. Nooit hebben geloofd dat Hij de beloofde Messias was. De opvolger van David. De koning van Israël. Maar als Hij nu van het kruis zal komen, dan zullen ze in Hem geloven. Dat is wat ze zeggen. Wat een verzoeking moet dat voor de Heer zijn geweest. Zou Hij ze zover kunnen krijgen dat ze eindelijk echt in Hem gaan geloven? Hij hoeft maar van het kruis te komen. En wat zou dat ook heerlijk zijn. Verlost te zijn van de kwellende pijn van deze kruisiging. Maar Hij mag niet. Hij moet blijven hangen. Hij moet zijn lichaam overgeven in de dood. Hij moet deze hoon en bespottung dragen. Want daarvoor is Hij naar de wereld gekomen. Alleen zo zal Hij een verloren mensheid kunnen redden van het oordeel van God. Hij mag niet aan zijn eigen eer denken nu. Hij mag zich er niet toe laten verleiden deze leiders de mond te snoeren. Hij moet blijven hangen.

En dan wordt de kwelling nog groter. Tot nu toe ging het over hun onderlinge relatie. Christus enerzijds en de leiders anderzijds. Een relatie die tot op het nulpunt was gedaald. Maar nu gaan ze aan de relatie komen die Christus zo lief is. De relatie met God. God op wie Hij zijn vertrouwen heeft gesteld. En ze zeggen: ‘Hij heeft zijn vertrouwen

in God gesteld, laat die hem nu dan redden, als Hij Hem tenminste goedgezind is.’ Al-
tijd heeft Christus er troost uit geput dat zijn God en Vader aan zijn zijde stond. Alle
mensen konden tegen Hem zijn, maar zijn God en Vader was voor Hem. Dat gaf Hem
kracht. Maar nu gaan ze ook die relatie ter discussie stellen. Nu komt ter discussie te
staan of God Hem ook goed gezind is. Hier raak je Christus in het diepst van zijn hart.
Zeker als ze die band die Hij met zijn Vader heeft nog apart noemen. ‘Hij heeft immers
gezegd: “Ik ben de Zoon van God”’. Dus ze dagen Christus nu uit om te laten zien dat
Hij echt de Zoon van God is. Dat Hij in zijn Vader terecht vertrouwen heeft. Dus hier
staat niet alleen de integriteit van Jezus ter discussie, maar ook de integriteit van zijn
Vader. Als zijn Vader niet ingrijpt, dan vertrouwt zijn Vader het vertrouwen van zijn
Zoon. Dan toont Hij zich geen echte Vader. O, hoe verleidelijk moet het voor de Heer
zijn geweest om deze godslasteraars de mond te snoeren. Maar Hij mag ze de mond niet
snoeren. Hij moet ze laten spreken. Hij moet ze laten spotten.

En ook de misdadigers die met Hem gekruisigd zijn spotten met Jezus en dagen Hem
uit. Pas later zal er één tot inkeer komen. Maar eerst spot Hij nog met Jezus van Naza-
reth.

En waar Christus voor zijn kruisiging troost kon vinden in de wetenschap dat zijn Vader
aan zijn kant stond, daar vindt Hij deze troost nu niet langer. Want zijn Vader staat niet
aan zijn zijde. Zijn Vader heeft Hem bij monde van Pilatus vervloekt en buiten gewor-
pen. Zij Vader heeft Hem verlaten. Hij kan ook geen troost vinden in de wetenschap dat
Hij hier onrecht ondergaat. Want Hij weet dat Hij door zijn Vader vanwege de zonden
van de mensheid deze weg op heeft gestuurd. De hel in heeft gestuurd. Hij weet dat Hij
moet blijven hangen ook al is de kwelling verschrikkelijk. Hij weet dat Hij moet blijven
volharden in de liefde voor zijn Vader. Maar zelfs ook in de liefde voor de mensen.
Mensen die Hem vijandig gezind zijn. Mensen die Hem kwellen en uitdagen. Maar toch
houdt Hij vol in een onvoorstelbare liefde en trouw. Wat geen oog ooit eerder had ge-
zien, want geen oor ooit eerder gehoord, wat nooit in enig mensenhart is opgekomen,
dat heeft God gedaan. Hij heeft zijn Zoon opgeofferd om ons te kunnen redden van de
ondergang.

Amen